

Januar 2017

Meda AS

Solvang 8

3450 Allerød

Tlf. 44 52 88 88

Fax 44 52 88 98

www.meda.dk

www.mic-key.dk

MEDA

Mylan

Seeing
is believing

Mic-Key®

BRUGERVEJLEDNING

Mic-Key® - din nøgle
til god livskvalitet

MINE MIC-KEY OPLYSNINGER

Placér den selvklæbende mærkat fra Mic-Key emballagen med ref.nr. og lot-nr. her og skriv ibrugtagnings-datoen ved siden af mærkaten:

Navn:

Mic-Key er anlagt dato:

Mic-Key er anlagt direkte*:

Ja

Nej

Hospital:

Afdeling:

Kontaktperson:

Telefonnummer:

Første indgift af mad/medicin kan ske dato:

Klokken:

Mic-Key størrelse:

Fr.:

Længde, cm:

Vand i ballon, ml:

Forlængerslange nr.:

Egne notater:

* Hvis det er noteret i skemaet, at din Mic-Key er anlagt direkte, gælder følgende:
Hvis ballonen springer inden for de første 4 uger eller 2 af låsene på din direkte anlagte Mic-Key falder af inden for de første 2 uger, skal du ringe til din kontaktperson på hospitalsafdelingen.

DU HAR FÅET ANLAGT EN MIC-KEY SONDE

Af forskellige årsager er der nogen, som ikke er i stand til at spise/drikke selv eller ikke kan spise/drikke tilstrækkeligt til at dække det daglige næringsbehov. Du har nu fået en gastrostomi, en lille, kunstig åbning til mavesækken (stoma), så du kan få den nødvendige ernæring, væske og medicin gennem en Mic-Key sonde.

I denne brochure kan du se, hvordan du skal bruge og passe din nye Mic-Key sonde.

Når du kommer hjem fra hospitalet
Vi anbefaler, at du eller hjemmeplejen ringer til vores kundeservice på tlf.: 44 52 88 88 og bestiller en ekstra Mic-Key sonde. Skulle der opstå problemer med den sonde, du har i brug, er det en god idé at have en ekstra liggende, så du hurtigt og let kan skifte sonde og holde dit stoma åbent.

Brugertips
Du kan læse mere om Mic-Key i denne brochure og på www.mic-key.dk, hvor du bl.a. finder en interaktiv bruger-guide. På hjemmesiden kan du desuden hente en app til din smartphone eller tablet som i tekst og tegninger viser hvordan du bruger og passer din Mic-Key.

For hjælp og vejledning
Hvis du eller hjemmeplejen har spørgsmål vedrørende Mic-Key, er I velkomne til at kontakte vores key account manager/sygeplejerske på tlf.: 23 22 02 19.

For bestilling
Hvis du vil bestille en ny sonde/andet tilbehør kontakt da vores kundeservice på tlf.: 44 52 88 88.

INDHOLD

® Mic-Key
Udgivelsesår 2017, 2. udgave, 2. oplag
Udgivet af Meda AS - www.meda.dk

Illustrationer: ADvalue
Art Direction, dtp, tryk: ADvalue
Projektledelse: Meda AS
Tekst: Meda AS

Gengivelser af bogens indhold er
ikke tilladt, medmindre der skriftligt
er givet tilladelse hertil af Meda AS.

●	DIREKTE ANLAGT MIC-KEY	6
	Kom godt i gang med Mic-Key	6
	Sådan passer du din direkte anlagte Mic-Key.....	7
●	FAKTA OM MIC-KEY OG TILBEHØR	8
	Kend din Mic-Key	9
	Fakta om forlængerslanger til Mic-Key	9
●	MAD, VÆSKE OG MEDICIN GENNEM MIC-KEY	12
	Mad gennem Mic-Key	12
	Medicin gennem Mic-Key	15
●	PASNING AF MIC-KEY	16
	Sådan passer du Mic-Key.....	16
	Hvor længe holder Mic-Key?	18
	Sådan skifter du vand i ballonen	18
	Sådan skifter du Mic-Key	19
	Måltagning til Mic-Key	20
●	SPØRGSMÅL OG SVAR.....	22
●	BØRN MED MIC-KEY	26
	Spørgsmål og svar, børn.....	28
●	TILSKUD OG BESTILLING	30

DIREKTE ANLAGT MIC-KEY

Dette afsnit er kun relevant for dig, hvis din Mic-Key er direkte anlagt. Du kan se i skemaet "Mine Mic-Key oplysninger" på side 2, om din Mic-Key er direkte anlagt.

En direkte anlagt Mic-Key er placeret mellem 3 runde låse. Låsene består af en lille udvendig "knap", der er forbundet med en tråd til et indvendigt "anker". På den måde holder låsene din mavesæk fast til bugvæggen, imens stomaet (kanalen omkring mavesonden) heler. Almindeligvis tager det et par uger for mavesækken at vokse fast til bugvæggen. Trådene opløses af sig selv inden for 2-5 uger og den udvendige knap falder af. De små indvendige ankre kommer ud med afføringen. Det er helt normalt.

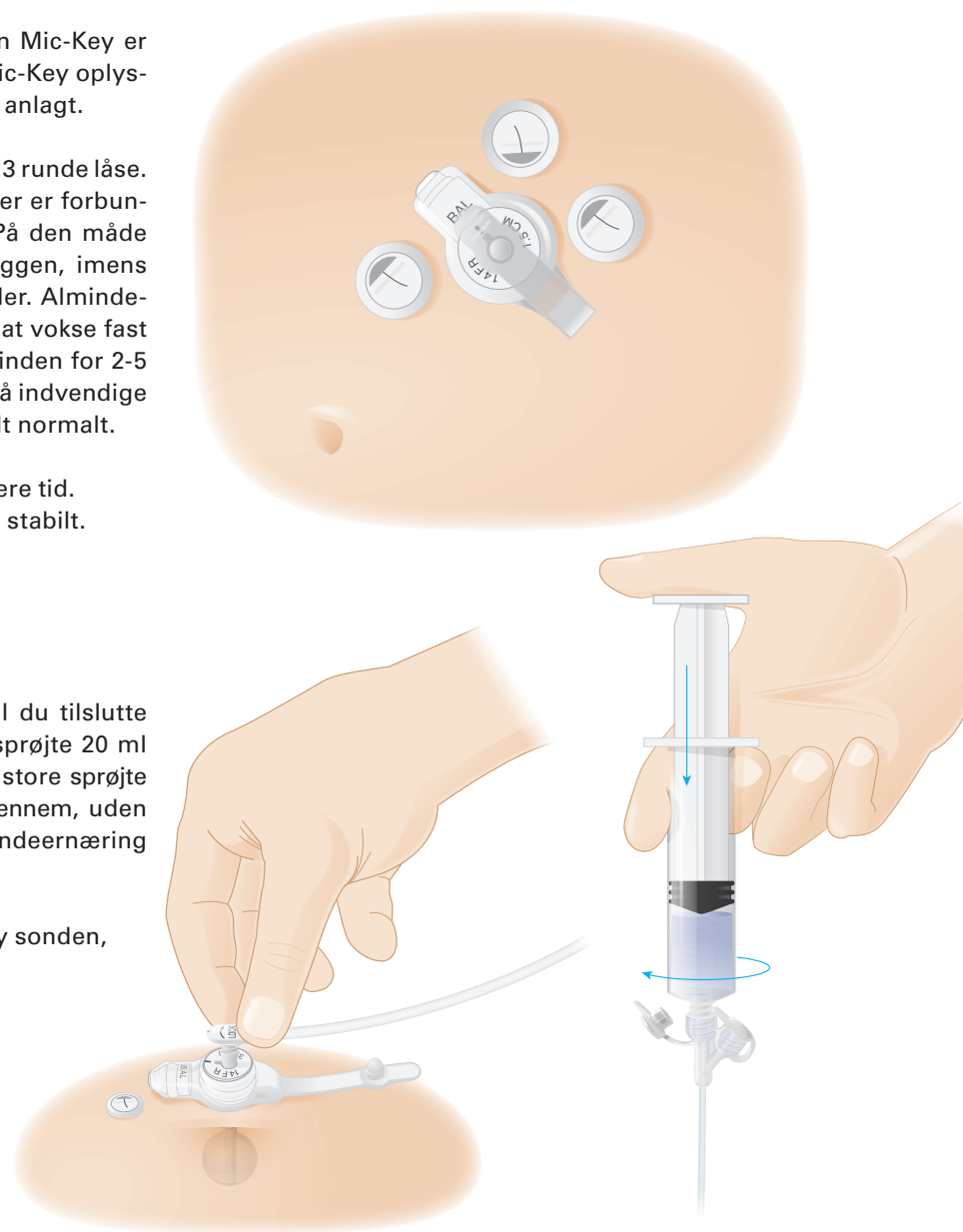
Ophelingen af selve stomaet tager lidt længere tid. Der går normalt 4-6 uger, før stomaet er helt stabilt.

KOM GODT I GANG MED MIC-KEY

Inden du giver sondemad første gang, skal du tilslutte forlængerslangen til Mic-Key og forsigtigt sprøjte 20 ml vand igennem forlængerslangen. Brug den store sprøjte fra Mic-Key sættet. Hvis vandet løber fint igennem, uden du føler ubehag, kan du begynde at tage sondeernæring efter sygehusets/diætistens anvisninger.

Hvis der er lagt et stykke gaze under Mic-Key sonden, skal det fjernes dagen efter anlæggelsen.

Følg i øvrigt sygehusets instrukser.

SÅDAN PASSER DU DIN DIREKTE ANLAGTE MIC-KEY

Hver dag

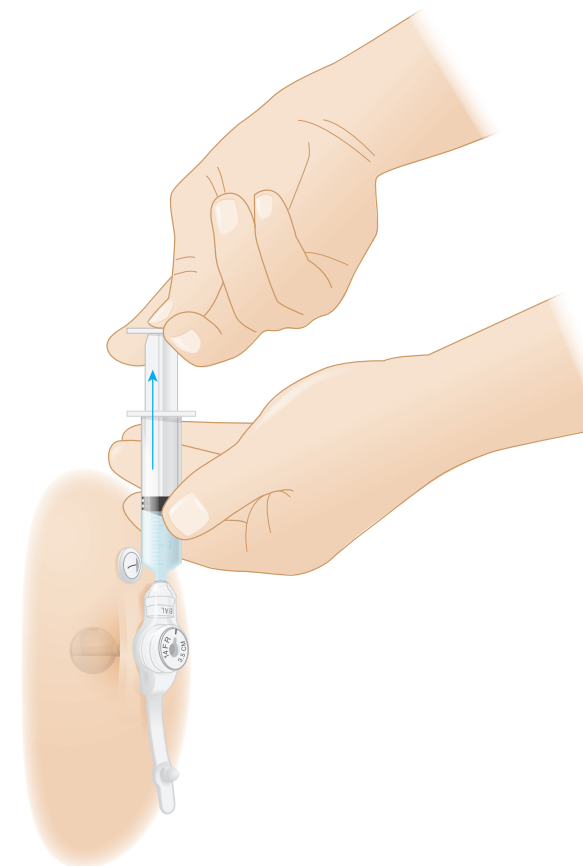
- Vask huden omkring Mic-Key og de 3 låse med lunkent vand og mild sæbe. Skyl efter og tør huden grundigt.
- Rens huden under låsene med en vatpind, skyl og tør godt efter. Obs! Drej **aldrig** låsene.
- Hold øje med tegn på infektion. Hvis det siver fra stomaet, eller der er rødme, hævelse eller ømhed, skal du kontakte den hospitalsafdeling, som har anlagt din Mic-Key.
- Drej Mic-Key sonden forsigtigt en omgang for at undgå at Mic-Key "gror fast" i stomaet. Tryk eventuelt forsigtigt sonden en smule ind når du drejer den.
- Du bør undgå gaze under sonden, med mindre huden er fugtig, fordi det siver fra stomaet.

GODE RÅD

- Trådene på de 3 låse opløses af sig selv og falder af inden for 2-5 uger. Hvis du ønsker det, kan du eventuelt selv fjerne låsene, når der er gået 2-3 uger. Løft forsigtigt låsene og klip trådene over.
- Hvis mere end 1 lås falder af inden for de første 2 uger, skal du ringe til din kontaktperson på sygehuset.
- Hvis ballonen springer inden for de første 4 uger, skal du ringe til din kontaktperson på sygehuset.
- Hvis din Mic-Key falder ud inden for de første 4 uger efter anlæggelsen, må du ikke selv forsøge at sætte sonden i igen. Ring straks til din kontaktperson på sygehuset, så du hurtigst muligt kan få sat en ny i.

Hver uge

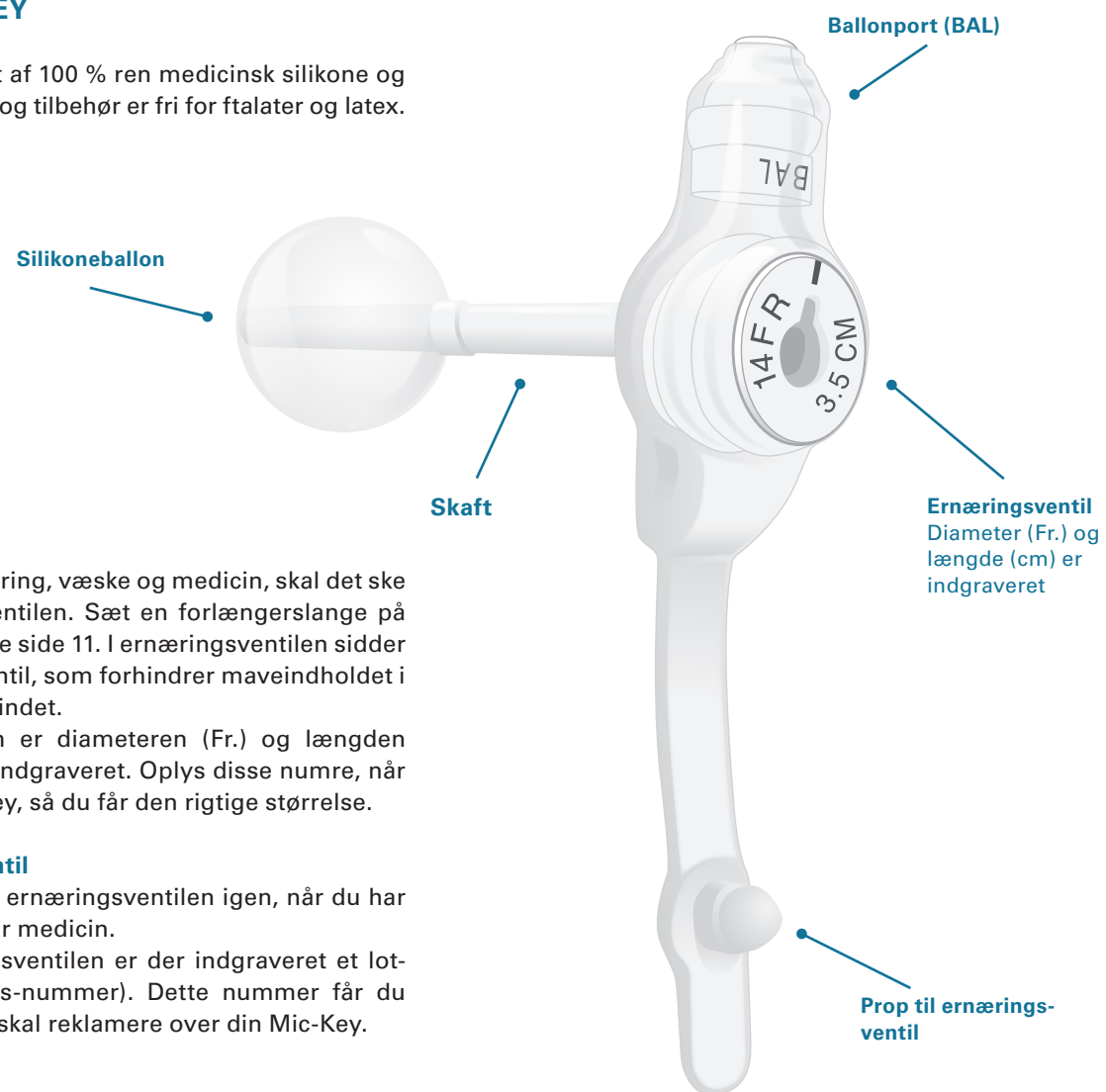
- Kontroller vandmængden i ballonen og skift vandet ud med anbefalet mængde vand fra vandhanen. (Er du i immunosupprimerende behandling - følg da sygehusets anbefaling.) Vær opmærksom på at sprøjten skal drejes ind i ballonporten for at åbne ventilen når du skal tømme og fylde vand i ballonen.

FAKTA OM MIC-KEY OG TILBEHØR

KEND DIN MIC-KEY

Mic-Key er fremstillet af 100 % ren medicinsk silikone og både Mic-Key sonder og tilbehør er fri for ftalater og latex.

Ernæringsventil

Når du skal give ernæring, væske og medicin, skal det ske gennem ernæringsventilen. Sæt en forlængerslange på for at åbne ventilen, se side 11. I ernæringsventilen sidder en anti-tilbageløbsventil, som forhindrer maveindholdet i at løbe ud på maveskindet.

På ernæringsventilen er diameteren (Fr.) og længden (cm) på din Mic-Key indgraveret. Oplys disse numre, når du bestiller ny Mic-Key, så du får den rigtige størrelse.

Prop til ernæringsventil

Sæt altid proppen på ernæringsventilen igen, når du har givet mad, væske eller medicin.

På siden af ernæringsventilen er der indgraveret et lot-nummer (produktions-nummer). Dette nummer får du kun brug for, hvis du skal reklamere over din Mic-Key.

Silikoneballon

Mic-Key bliver holdt på plads af en vandfyldt silikoneballon på indersiden af mavesækken. Du må ikke fylde ballonen med andet end vand! Husk at kontrollere vandmængden i ballonen en gang om ugen. Se side 17.

Ballonport

Ballonporten bruges til at fylde og tømme silikoneballonen for vand. Du må kun bruge ballonporten, når du skal skifte vand i ballonen! Ballonporten er tydeligt mærket med BAL.

Skaft

Skaftet er den del af Mic-Key som sidder i stomaet, din lille åbning til mavesækken.

FAKTA OM FORLÆNGERSLANGER TIL MIC-KEY

Når du skal have mad, væske og medicin gennem Mic-Key, skal du sætte en forlængerslange på sonden. Mic-Key forlængerslanger er latex- og ftalatfri, med ENFit og har en specialudviklet Secur Lok-låsemekanisme, som automatisk åbner/lukker ernæringsventilen på Mic-Key, når du drejer forlængerslangen $\frac{3}{4}$ omgang. Forlængerslanger kan tilsluttes til ISO-standardiserede sprøjter med ENFit og ernærings sæt.

Brug kun originale Mic-Key forlængerslanger.

Du skal huske at lukke den indgang, du ikke bruger, før du giver ernæring/medicin. **Tryk proppen på plads, og drej let med uret, indtil den sidder fast.**

Du kan bestille alle typer forlængerslanger til Mic-Key separat.

Y-forlængerslange, vinklet med ENFit

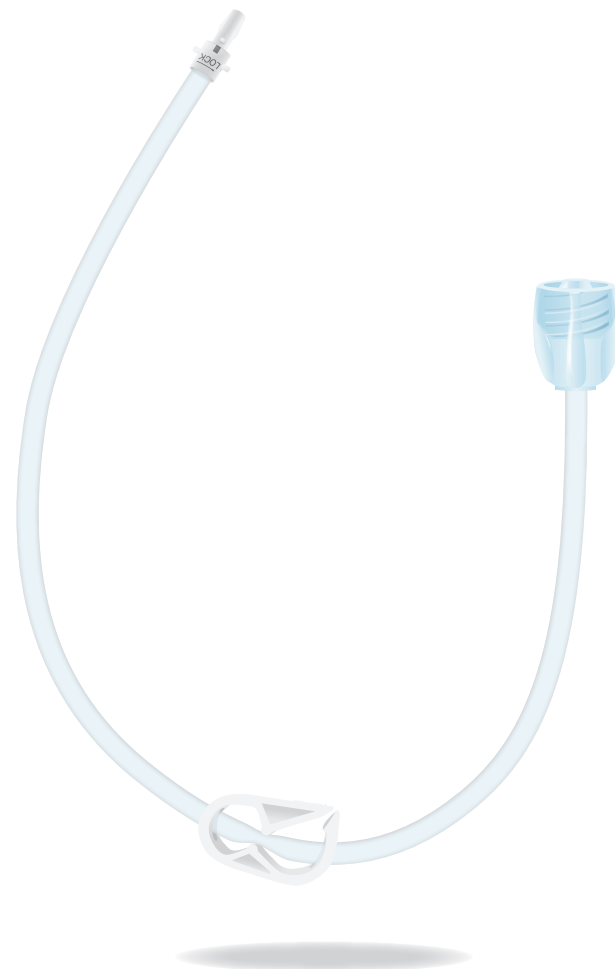
Y-forlængerslangen kan du bruge når du skal give almindelig sondemad, væske og medicin. Den har to indgangsporte:

Bolus-forlængerslange, lige med ENFit

Den lige Bolus-forlængerslange har en større diameter end de øvrige forlængerslanger. Den er derfor velegnet, hvis du skal give mad med en lidt mere tyktflydende konsistens eller hvis du har brug for store mængder medicin. Den har kun én indgangsport, som kan bruges til både sondemad og medicin.

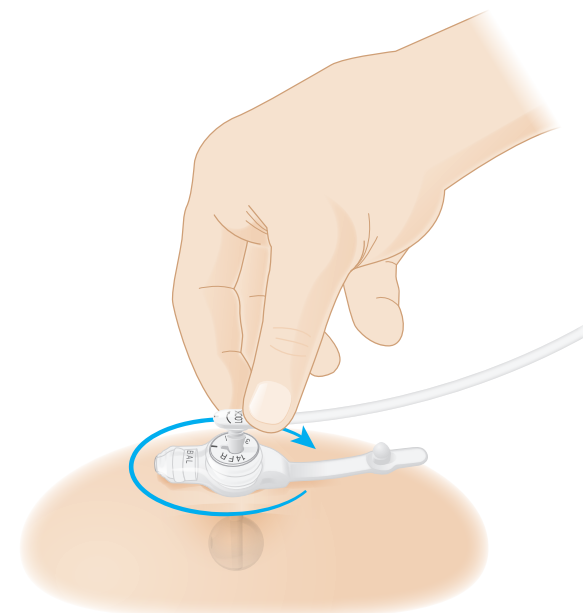
Du kan desuden bruge bolus-forlængerslangen, hvis du får kvalme eller får for meget luft i maven. Tilslut bolus-forlængerslangen til Mic-Key knappen, drej $\frac{3}{4}$ omgang for at åbne ernæringsventilen og lad den være åben, indtil ubehaget er gået over. Du kan eventuelt også prøve at sætte en sprøjte med ENFit kobling til bolus-forlængerslangen og trække stemplet tilbage for at slippe af med luften.

*Bolus-forlænger-
slange, lige med ENFit
Varenr. 0143-12, 30 cm
Varenr. 0143-24, 60 cm*

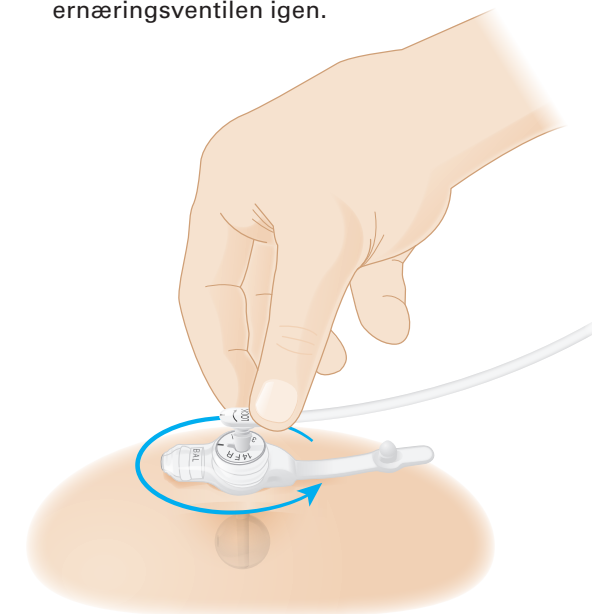
Sådan kobler du forlængerslangen til Mic-Key:

- Sørg for, at den sorte streg på forlængerslangen er lige ud for den sorte streg på Mic-Key ernæringsventilen.
- Drej derefter forlængerslangen $\frac{3}{4}$ omgang i pilens retning, indtil du møder let modstand. Undgå at dreje forlængerslangen en hel omgang, da det kan svække ernæringsventilens låsemekanisme.
- Mic-Key er nu klar til brug.

Sådan tager du forlængerslangen af igen:

- Drej modsat pilens retning, til de sorte streger mødes igen.
- Tag forlængerslangen af og sæt proppen på ernæringsventilen igen.

GODE RÅD

- Behandl din forlængerslange som ethvert andet spiseredskab. Gennemskyl forlængerslangen med vand fra vandhanen og med opvaskemiddel, hver gang du har brugt den. Om nødvendigt kan den tåle at blive skoldet men ikke kogt.
- Skift den brugte forlængerslange ud med en ny cirka en gang om ugen.
- **Vigtigt!** Gør selve ENFit koblingen ren for mad efter brug.

MAD, VÆSKE OG MEDICIN GENNEM MIC-KEY

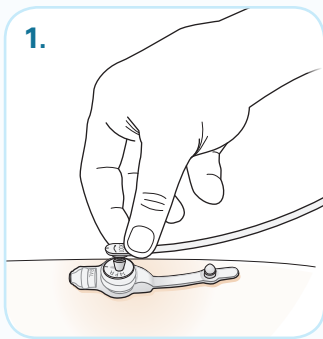
MAD GENNEM MIC-KEY

Læs afsnittet KOM GODT I GANG MED MIC-KEY på side 6, inden du giver sondemad første gang.

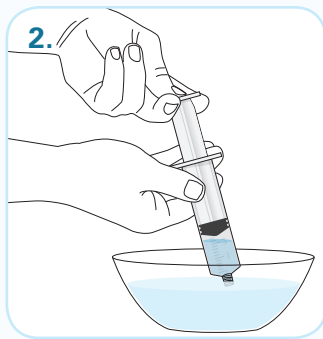
FØR MÅLTIDET

Inden du starter et måltid, skal du sikre dig, at sonden ikke er stoppet til:

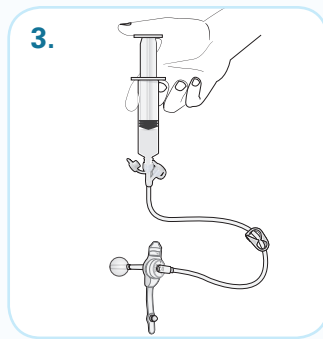
Tjek sonden

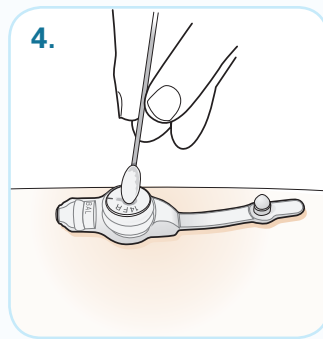
1. Sæt en forlængerslange på Mic-Key.

2. Fyld den store sprøjte fra Mic-Key sættet med 10 ml vand fra vandhanen.

3. Tryk stemplet ned for at tjekke, at vandet kan løbe frit ind. Hvis du mærker modstand, når du sprøjter vandet ind, kan sonden være tilstoppet. Prøv da at trække stemplet tilbage igen, indtil du kan se maveindholdet i sprøjten – det er som regel gult eller klart. Forsøg så at sprøjte vandet ind endnu en gang.

4. Hvis sonden er tilstoppet, se side 22.

SELVE MÅLTIDET

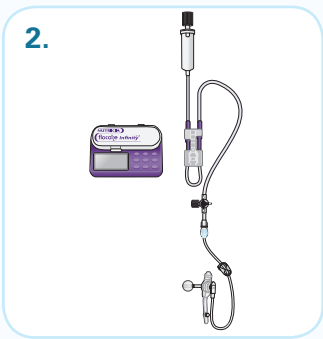
Du kan give sondemaden med sprøjte eller pumpe.
Vigtigt! Hvis du er sengeliggende, bør du hæve hovedgærdet mindst 30 grader, inden du starter måltidet.

Sondemad med pumpe

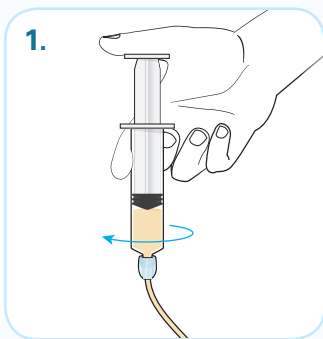
- Sæt ernæringssættet til forlængerslangen
- Tilslut sondemad
- Fyld begge slanger med med sondemad
- Forlængerslange tilsluttes Mic-Key

Du kan vælge at fylde slangerne med vand inden indgift for at undgå unødigt luft i mavesækken.

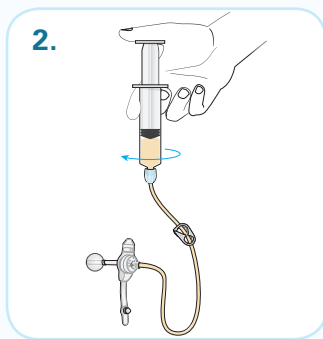

2. Indstil pumpen og start måltidet.

Sondemad med sprøjte

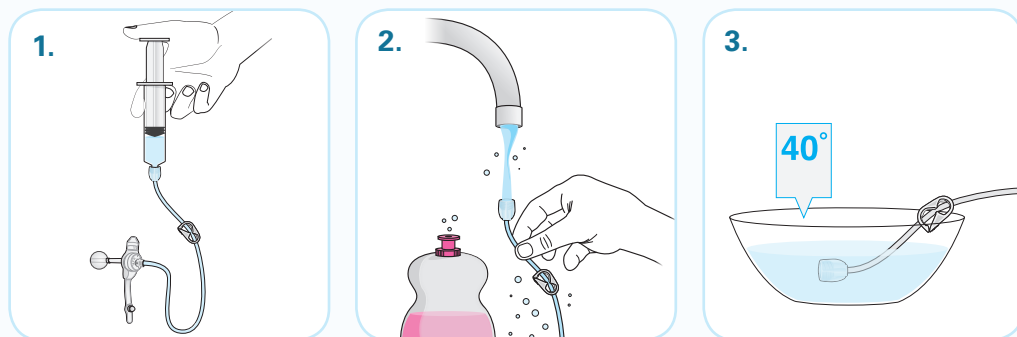
1. Brug en stor sprøjte og en Y-forlængerslange eller en bolus-forlængerslange.

2. Fyld sondemaden i sprøjten, sæt sprøjten til forlængerslangen og pres sprøjtes stempel ned. Det tager normalt omkring 20 minutter at give et måltid mad på denne måde, men kan variere fra person til person. Stop, hvis du føler smerte eller ubehag.

Start forsigtigt med sondeernæringen og følg de anbefalinger du har fået fra diætisten eller hospitalet.

EFTER MÅLTIDET

Skyl forlængerslangen med vand fra vandhanen efter måltidet.

Tag forlængerslangen af og rengør den.

Læg studsens af forlængerslangen i lunkent vand så resterne bliver opløst.

HYGIEJNE EFTER BRUG

- Behandl din forlængerslange som ethvert andet spiseredskab. Gennemskyl forlængerslangen med vand fra vandhanen og med opvaskemiddel, hver gang du har brugt den. Om nødvendigt kan den tåle at blive skoldet men ikke kogt.
- Skift den brugte forlængerslange ud med en ny cirka en gang om ugen.
- **Vigtigt!** Gør selve ENFit koblingen ren for mad efter brug.

MEDICIN GENNEM MIC-KEY

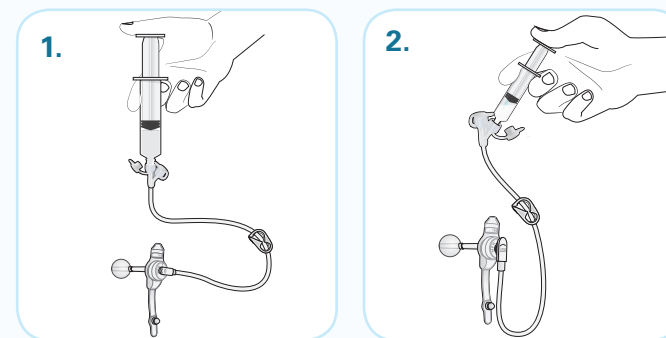
Den medicin, du tager gennem Mic-Key, bør være flydende - f.eks. mikstur eller dråber. Hvis du har brug for medicin, som kun findes som tabletter eller kapsler, må du spørge lægen eller apotekspersonalet, om tabletterne kan knuses eller kapslerne må åbnes og blandes i vand.

Tyktflydende medicin og knust medicin blandet op med vand kan tilstoppe din Mic-Key. Skyl derfor altid sonden og forlængerslangen grundigt med vand bagefter.

Med mindre lægen har sagt det, må du ikke blande medicin i sondemaden.

Hvis du har brug for flere slags medicin, skal du tage dem én ad gangen, med mindre lægen har fortalt, at de kan tages samtidig. Skyl sonden med 5 ml vand efter hver type medicin. Når du har taget al din medicin, afslutter du med at skylle forlængerslangen med mindst 10 ml vand.

Hvis du skal give medicin til børn, kan du læse mere i afsnittet "Børn med Mic-Key" eller spørge plejepersonalet på børneafdelingen til råds.

Sæt en Y-forlængerslange til Mic-Key og skyl Mic-Key-sonden med 10-20 ml vand fra vandhanen.

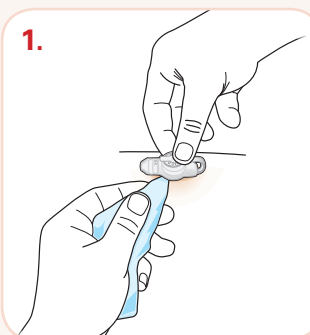
Træk den ordinerede medicin op i sprøjten og giv medicinen.

PASNING AF MIC-KEY

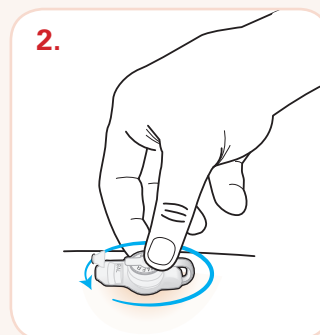
HYGIEJNE VED BRUG AF MIC-KEY

Du behøver blot at følge nogle få enkle rutiner for at passe godt på din Mic-Key.

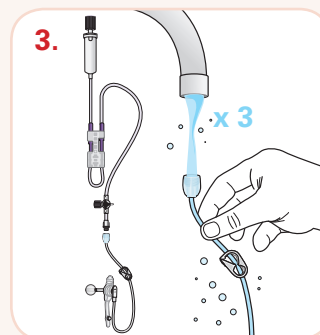
HVER DAG

1. Vask huden rundt om sto-
maet med sæbevand på en
lille klud en gang om dagen
i forbindelse med bad eller
efter behov.
Hold området rent og tørt.

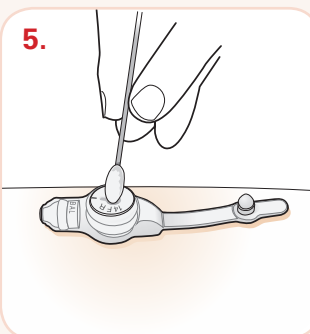
2. Drej din Mic-Key en hel om-
gang én gang om dagen.
Det forhindrer sonden i at
"gro fast" og gør det nem-
mere at tage den ud, når
den skal skiftes.

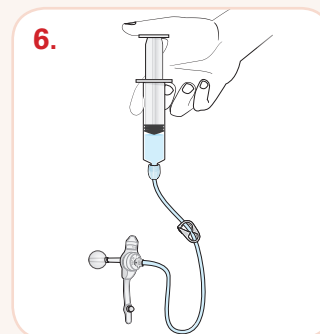
3. Skyl forlængerslangen og
Mic-Key sonden igennem
med 10-20 ml vand før og
efter hvert måltid.

4. Vask forlængerslangen med
almindeligt opvaskemiddel,
hver gang du har brugt den
og skyl grundigt med vand.

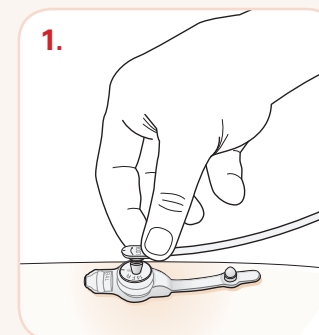

5. Rens ernæringsventilen
med en fugtig vatpind for
at holde den fri for mad og
medicinrester.

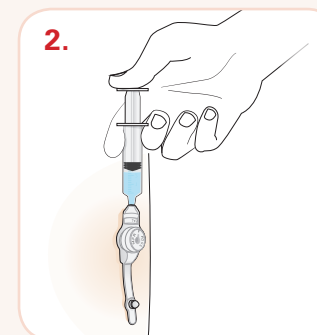

6. Hvis du får sondemad
kontinuerligt via pumpe, skal
Mic-Key sonden og forlænger-
slangen gennemsykles med
vand, gerne tre gange om
dagen. Brug gerne sidestudsen
på ernæringssættet.

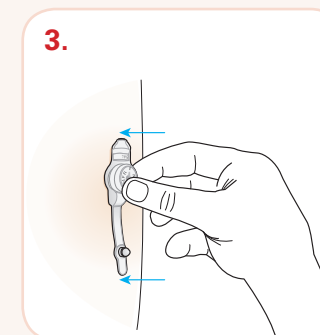
EN GANG OM UGEN

1. Skift den brugte forlænger-
slange ud med en ny.

2. Kontrollér og skift vand-
mængden i ballonen en
gang om ugen ved at sætte
den lille sprøjte i ballon-
porten, trække alt vandet
ud og kassere vandet.
Lad Mic-Key knappen blive
siddende på plads imens.
Fyld derefter den anbe-
falede mængde vand
i ballonen, se side 18.

3. Hvis du tager sonden ud,
kan du opleve, at det ikke
er lige så let at sætte den
brugte sonde i igen, som da
den var helt ny. Efter brug
kan ballonen nemlig ikke
trække sig helt så meget
sammen, som når den
er ny og ubrugt. Bliv ikke
forskrækket over ballonen
farve - den bliver mørkfarvet
af mavesyren efter kort tids
brug.

HVOR LÆNGE HOLDER MIC-KEY?

En Mic-Key mavesonde kan holde i 1-8 måneder. Holdbarheden varierer alt efter mængden af mavesyre, medicinforbrug, typen af sondemad samt antallet af træk og lignende, du udsætter din mavesonde for.

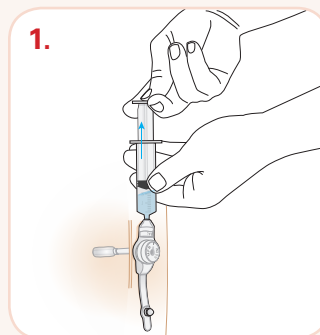
Reklamation

Går din Mic-Key i stykker inden for den første måned, kan du ringe til Medas kundeservice på tlf.: 44 52 88 88 eller sende den ødelagte Mic-Key til Meda sammen med en udfyldt reklamlationsformular, som du finder på www.mic-key.dk.

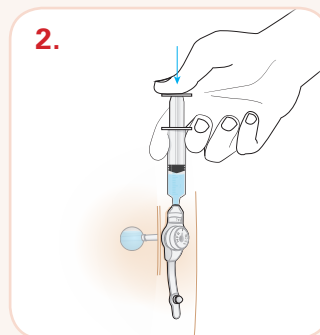
På formularen bedes du skrive det lot-nummer, der er præget i proppen på Mic-Key.

SÅDAN SKIFTER DU VAND I BALLONEN:

Tøm først ballonen ved hjælp af en lille sprøjte.

Fyld derefter nyt vand i ballonen. Brug almindeligt vand. Vandmængden afhænger af størrelsen på din Mic-Key. Vælg en fast ugedag til kontrol af vandmængden i ballonen, så er det nemmere at huske.

Vandmængde, Mic-Key størrelse 12 Fr.

Vi anbefaler at fylde 3 ml vand i ballonen - følg altid sygehusets anbefaling. Ballonen på en Mic-Key i størrelse 12 Fr. kan maksimalt indeholde 5 ml vand.

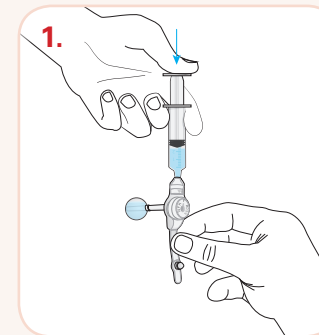
Vandmængde Mic-Key øvrige størrelser

Vi anbefaler at fylde 5 ml vand i ballonen - følg altid sygehusets anbefaling. Ballonen på Mic-Key sonder i størrelserne fra 14 Fr. til 24 Fr. kan maksimalt indeholde 10 ml vand.

OBS!

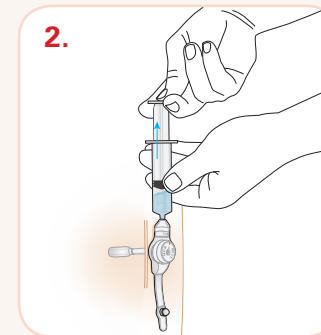
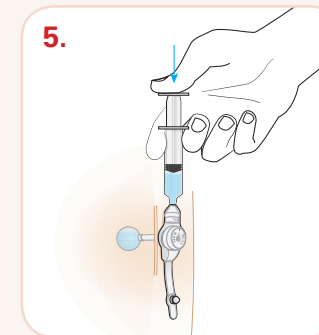
- Giv **aldrig** mad eller medicin gennem ballonporten!
- Fyld **aldrig** andet end vand i ballonen!

SÅDAN SKIFTER DU MIC-KEY

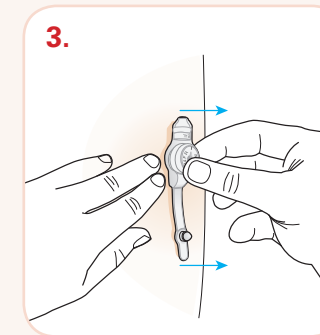
Tag den nye Mic-Key ud af pakken.

Fyld 5 ml vand fra vandhanen i den lille sprøjte. Sprøjt vandet i ballonen på den nye Mic-Key og kontroller, at ballonen er intakt og symmetrisk. Tøm ballonen igen.

Sæt sprøjten i ballonporten på den Mic-Key, der skal fjernes. Træk sprøjstens stempel tilbage, indtil ballonen er helt tømt for vand og eventuel luft.

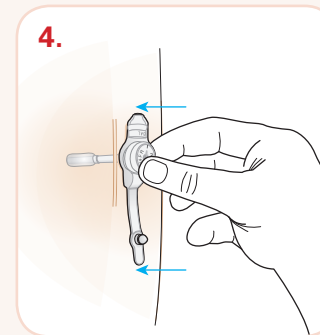
Hold Mic-Key på plads og fyld ballonen med vand fra vandhanen gennem ballonporten ved hjælp af en sprøjte. Justér ballonen mod mavevæggen ved at trække blidt i Mic-Key, indtil du mærker let modstand. Udvendt skal der være ca. 3 mm mellem Mic-Key og maveskindet.

Tag forsigtigt Mic-Key ud af stomaet. Hold en hånd på maven og træk sonden ud med **et konstant træk**. Det er helt normalt at mærke lidt modstand. Smør eventuelt spidsen af den nye Mic-Key med vandbaseret gel eller skyl den i vand. Du må ikke bruge oliebaseerede cremer/gel, da olie opløser silikonen!

TIP!

Det er en god idé altid at have en ekstra Mic-Key sonde hjemme, så du er klar til at skifte sonde, hvis det skulle blive nødvendigt. Hvis uheldet skulle opstå, og du ikke har en ekstra Mic-Key, kan du lade den gamle sidde i stomaet, indtil du kan få fat på en ny. Du kan sætte et plaster over for at holde den på plads. På den måde sikrer du, at stomaet holdes åbent.

Før roligt den nye Mic-Key sonde ind i stomaet. Fortsæt med at skubbe sonden ind med **et konstant tryk**, indtil Mic-Key ligger fladt mod maveskindet. Det er helt normalt at mærke lidt modstand. Vi fraråder at putte redskaber i sonden for at føre den på plads. Du risikerer at skade stomaet, og du kan let sætte Mic-Key på plads uden.

MÅLEPIND OG MÅLTAGNING

Det er vigtigt, at din Mic-Key har netop den længde, som passer til dig. Hvis du får brug for at skifte til en anden længde, kan du nemt og sikkert tage mål til en ny Mic-Key ved hjælp af den særlige målepind til Mic-Key.

Målepinden kan bestilles separat på www.mic-key.dk eller hos Meda på tlf.: 44 52 88 88.

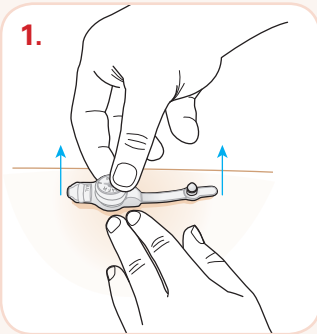
TIP!
Vi anbefaler at du måler to gange - én gang i siddende stilling og én gang i liggende stilling.
Gennemsnittet af de 2 mål = længden på din nye Mic-Key.

Målepind til måltagning.
Varenummer: 98460

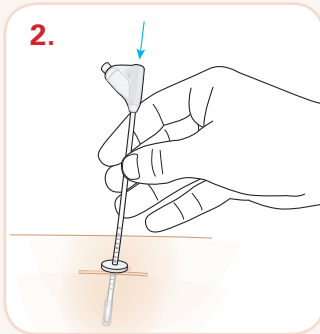
Sådan tager du mål til Mic-Key:

1.

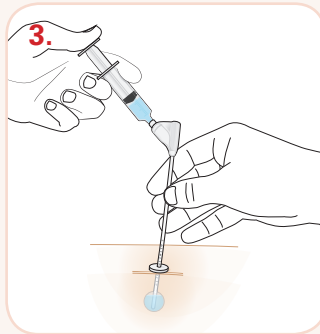
Tag din nuværende Mic-Key ud af stomaet.

2.

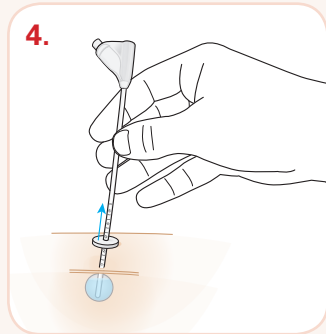
Sæt målepinden ind i stomaet.

3.

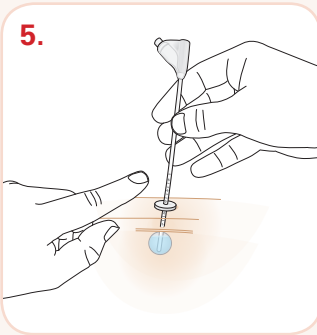
Fyld ballonen med 5 ml vand fra vandhanen.

4.

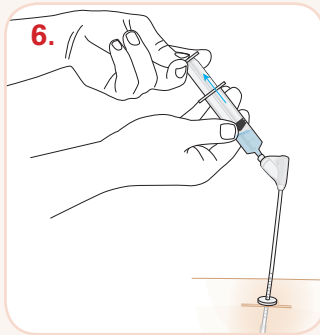
Træk målepinden tilbage, til du møder modstand.

5.

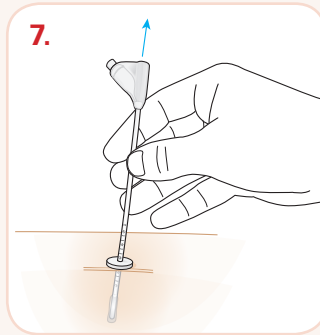
Sænk pladen, så den er i niveau med maveskindet og aflæs det tal der står lige over pladen = stomalængde og dermed længde på Mic-Key.

6.

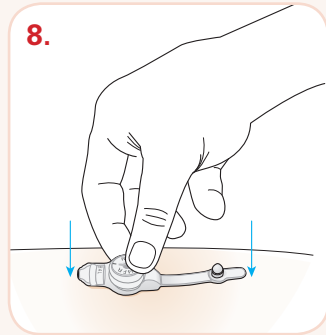
Træk vandet ud af ballonen på målepinden.

7.

Tag målepinden ud.

8.

Sæt din Mic-Key sonde i igen.

SPØRGSMÅL OG SVAR

Når du har en Mic-Key, kan der hen ad vejen dukke spørgsmål op. Her har vi samlet en række af de mest almindelige spørgsmål og svar. Hvis du ikke finder svar på netop dit spørgsmål, er du velkommen til at ringe til vores kundeservice på tlf.: 44 52 88 88.

Læs mere på www.mic-key.dk, hvor vi løbende vil holde dig orienteret.

OM MIC-KEY SONDEN:

Hvad gør du hvis ...?

? ... det er svært at sætte Mic-Key sonden i igen, når du har taget den ud

Med tiden bliver ballonen slap og kommer til at fylde mere, så det kan være lidt sværere at sætte den i igen.

Det kan også være, at stomaet er ved at lukke sig, fordi der ikke har været en sonde i stomaet i længere tid.

Det er forskelligt fra person til person, hvor hurtigt stomaet lukker til.

Det er lettere at indføre Mic-Key, når:

- ballonen er helt tømt for vand og luft
- du smører lidt vandbaseret gel i stomaet
- du kan slappe af og undgå at spænde i maven

TIP! Læg eventuelt den nye Mic-Key knap i fryseren et par timer før den skal sættes i.

? ... proppen på ernæringsventilen går op

Det kan hjælpe at fugte den lille silikoneforhøjning på undersiden af proppen med lidt vand inden du trykker proppen ned i ernæringsventilen.

? ... sonden er stoppet til

Du kan undgå, at sonden stopper til ved at gennemskylle den med vand fra vandhanen hver gang, du tager mad eller medicin. Skyl både før og efter. Brug 10-20 ml vand til voksne og 5-10 ml vand til børn. Hvis du får kontinuerlig ernæring via pumpe, bør du skylle sonden 3 gange om dagen.

Hvis sonden alligevel stopper til, kan du prøve at skylle den igennem med cola eller dansk vand. Du kan med fordel bruge en lille sprøjte for at øge trykket, når du skyller sonden.

Hvis det ikke lykkes at opløse madresterne, kan du tage Mic-Key ud af stomaet og presse madresterne ud af sonden.

OM FORLÆNGERSLANGER:

Hvad gør du hvis ...?

? ... forlængerslangen løsner sig fra Mic-Key

Stop måltidet og vurder, hvor meget sondemad der er gået tabt. Tør koblingerne på sonde og slange af og sæt forlængerslangen til Mic-Key igen. Genoptag måltidet og erstat den mængde sondemad der gik tabt.

? ... der er madrester i forlængerslangen

Skyl forlængerslangen med dansk vand, cola eller ananasjuice, som kan hjælpe med til at opløse madresterne. Ananasjuice skal ligge i forlængerslangen i 2 timer for at virke. Forsøg at presse klumpen ud af forlængerslangen.

OM BALLONEN:

Hvad gør du hvis ...?

? ... du ikke kan tømme ballonen

Tjek om sprøjten er sat helt ind i ballonporten, drej eventuelt sprøjten lidt samtidig.

Se efter om membranen i ballonporten er ren. Sommetider sætter der sig spildt sondemad eller andet fast der.

Rens ballonporten med en fugtig vatpind og sæt derefter sprøjten i ballonporten. Prøv at trække stemplet tilbage igen.

Hvis det stadig er svært at få vandet ud af ballonen, er der måske opstået et vakuum i ballonen. Tøm det vand ud du kan. Du kan ophæve vakuummet ved at fylde 1 ml ekstra vand i ballonen. Derefter kan du trække det resterende vand ud.

? ... ballonen er mørkfarvet

Den lave pH i mavesækken kan efter kort tids brug give silikoneballonen en mørk farve. Det har ingen betydning for ballonens funktion.

? ... ballonen ikke kan holde vand

Hvis du ved dit ugentlige tjek opdager, at ballonen har tabt vand, kan det være tegn på at ballonen er slidt. Fyld ballonen igen og hold nøje øje med den eller udskift din Mic-Key.

? ... ballonen er sprunget

Skift din Mic-Key ud med en ny. Det er en god idé altid at have en ekstra Mic-Key til rådighed. Hvis du ikke har en ny Mic-Key, må du lade den defekte Mic-Key sidde i stomaet. Sæt et plaster over Mic-Key, så sonden ikke glider ud. På den måde sikrer du, at stomaet holdes åbent. Skift hurtigst muligt til en ny Mic-Key.

OM HUDEN OMKRING STOMAET:

Hvad gør du hvis ...?

? ... maveindholdet lækker omkring stomaet

Tjek om ballonen indeholder den korrekte mængde vand. Fyld evt. 1-2 ml ekstra vand i, der må dog højst være 10 ml vand i ballonen i alt!

Kontrollér om Mic-Key passer i længden. Det gør du ved at måle afstanden mellem undersiden af ernæringsventilen og dit maveskind. Afstanden skal være ca. 3 mm. Hvis afstanden er større eller mindre, bør du skifte til en Mic-Key i passende længde

Mavesækken kan være overfyldt. Sæt en bolus-forlænger-slange på ernæringsventilen og åbn klemmen, så ufordøjet mad kan komme ud. Gem maden, vent lidt og prøv at indgive maden igen.

Sivning fra stomaet kan skyldes infektion. Kontakt din læge, som kan pøde og igangsætte behandling om nødvendigt. Hold altid huden omkring Mic-Key ren og tør.

? ... der dannes granulom omkring stomaet

Når et sår heler og defekter i huden skal udfyldes, dannes der nyt væv, såkaldt granulationsvæv. Hos nogle sondebrugere løber denne proces løbsk, så der rundt om stomaet opstår små røde blærer, som væsker og bløder let. Problemet er generende, men kan behandles. Kontakt din læge.

? ... huden omkring stomaet er rød og irriteret

Undersøg om din Mic-Key har den rigtige længde. Den må ikke sidde så tæt til huden, at der ikke kan komme luft til huden under sonden. Der bør være ca. 3 mm imellem huden og sonden. Måske er det nødvendigt at skifte til en længere Mic-Key.

Rødme eller ømhed i huden omkring stomaet kan skyldes, at maveindholdet lækker omkring stomaet. Find årsagen til at det siver fra stomaet og afhjælp problemet.

Sørg for at holde huden rundt om stomaet ren og tør. Smør eventuelt huden med en beskyttende creme eller salve efter anvisning fra personalet på sygehuset. Se også mic-key.dk.

Kontakt lægen, hvis:

- stomaet bliver ved med at være rødt og ømt
- stomaet lugter
- huden omkring stomaet er hævet
- der er infektion omkring stomaet
- du har feber

Obs! Hvis det bløder mere end en ganske lille smule, eller hvis det ser ud som om der er blod i maveindholdet, bør du straks kontakte lægen.

OM UBEHAG:

Hvad gør du hvis ...?

? ... du får smerter, kvalme eller kaster op når du indgiver sondemad.

Der er flere ting, du kan forsøge for at afhjælpe ubehag:

- Afbryd måltidet.
- Indgiv maden langsommere, eventuelt også i mindre portioner. Spørg din diætist til råds.
- Sæt dig i en mere lodret stilling.
- Kontrollér at sondemaden ikke er for gammel.
- Ubehaget kan skyldes restvolumen. Restvolumen er den mængde væske og sondemad, der kan være tilbage i din mavesæk cirka 4 timer efter et måltid. Mavesækken

bliver ikke altid tømt fuldstændig, og restvolumen kan variere afhængigt af din kropsstilling, dit aktivitetsniveau m.m. Tjek om der er restvolumen ved at sætte den store sprøjte fra Mic-Key sættet til forlængerslangen og trække stemplet tilbage. Er der restvolumen i mavesækken, vil det komme til syne i sprøjten. Sprøjt restvolumen tilbage i mavesækken igen, da det indeholder vigtige salte og næringsstoffer. Hvis der er restvolumen, kan du vente 30 minutter og tjekke restvolumen igen. Genoptag måltidet, hvis restvolumen er mindre end ved første kontrol.

OM MUNDHYGIEJNE:

Hvad gør du hvis ...?

? ... du er tør i munden

Når du får sondeernæring, kan du danne mindre spyt. Spyt beskytter mod huller i tænderne, irritation og infektion i mundslimhinderne. Hvis du har nedsat spytksekretion, er det derfor vigtigt at være omhyggelig med mundhygiejnen. Du kan øge spytksekretionen med spytstimulerende sugetabletter, f.eks. Stisal, som du kan købe på apoteket og spise efter behov. En anden mulighed er at tygge sukkerfrit tyggegummi. Selv om du spiser gennem Mic-Key, bør du børste tænder morgen og aften.

OM BADNING:

Hvad gør du hvis ...?

? ... du gerne vil i vandet

Med mindre du har nedsat immunforsvar, der er infektion omkring dit stoma eller det siver fra stomaet, kan du sagtens bade i havet, svømmehal, pool og badekar.

BØRN MED MIC-KEY

Dit barns Mic-Key skal bruges og passes ligesom alle andre Mic-Key sonder, men børn har små maver og de vokser og udvikler sig hurtigt.

Derfor er der særlige ting, du må være opmærksom på, når du har et barn med Mic-Key.

Sondemad til dit barn

Spædbørn udvikler evnen til at rumme store portioner mad i maven, efterhånden som de vokser. Når dit barn begynder at få sondemad, bør du starte med at give hyp-pige, små måltider. Sørg helst for at barnet sidder op imens. Vær tålmodig og øg langsomt den mængde sondemad, du giver ved hvert måltid.

Det er individuelt fra barn til barn, hvor lang tid det tager at give sondemaden.

Nogle børn kan have glæde af at få deres sondemad kontinuerligt ved hjælp af pumpe.

Aftal med diætisten, hvordan dit barns start og forløb med sondemad skal være.

Skyl mavesonden

Til børn er det mest almindeligt at anvende tynde mavesonder i str. 12 eller 14 Fr. Da disse sonder har en mindre diameter, kan de hurtigere stoppe til. Skyl derfor altid dit barns Mic-Key sonde igennem med 5-10 ml postevand både før og efter, du har givet barnet mad og medicin. Se side 12.

Når barnet vokser, skal Mic-Key også ændre størrelse

Børn vokser og udvikler sig. Det er vigtigt, at Mic-Key sondens længde altid passer til barnet og bugvæggens

størrelse. Sonden må hverken sidde for stramt eller for løst, og den skal kunne dreje frit. Når du trækker let ud i sonden, skal der være 3 mm mellem huden og sonden.

Taber dit barn sig i forbindelse med sygdom, vil sonden komme til at sidde for løst i stomaet. Hvis det sker, kan der løbe mad og mavesyre ud på maveskindet, så huden bliver irriteret. I sådanne tilfælde vil det være nødvendigt at skifte til en kortere sonde eller fylde yderligere 1-2 ml vand i ballonen.

Der findes en målepind til Mic-Key. Brug den til at kontrollere, om dit barn har den rigtige størrelse Mic-Key. Se side 21.

Hvis du ikke har en målepind, kan du bestille en på mic-key.dk eller hos Meda på tlf.: 44 52 88 88.

Husk væske

Når kroppen har behov for væske, bliver vi tørstige og drikker mere. Det gælder også for et barn med mavesonde. Hvis det er varmt eller dit barn har feber, kan du forebygge at barnet kommer i væskeunderskud ved at give det mere vand. Spørg lægen eller sundhedsplejersken til råds.

Lær barnet om mad

Selvom dit barn får sin ernæring gennem en Mic-Key sonde, er det vigtigt, at barnet deltager i familiens samvær omkring spisebordet. På den måde får barnet kendskab til almindelig mad.

Tilskynd gerne barnet til at røre ved maden og smage på den nøjagtigt lige som alle andre børn.

Lad barnet bruge sin mund

Munden er en meget følsom del af et lille barns krop. Selvom dit barn ikke kan sutte eller synke godt nok til at spise selv, har det stadig sin sutterefleks. Det er vigtigt at bevare og stimulere sutte- og synkereflekserne. Du kan for eksempel lade dit barn sutte på en narresut under sondemadningen. Et større barn kan få lidt spiseligt at tygge på, som stimulerer mundens muskler og spytskretion og samtidig giver barnet en mæthedsfølelse.

Regelmæssig mund- og tandpleje er mindst lige så vigtig for et sondeernæret barn som for alle andre.

Dit barn kan både bade og bevæge sig frit

Det er vigtigt for småbørn at kunne rulle om og ligge på maven. Det er på den måde, de lærer at skubbe sig op og kravle. Mic-Key sonden er så lille og diskret, at den ikke forhindrer dit barn i at bevæge sig som andre børn.

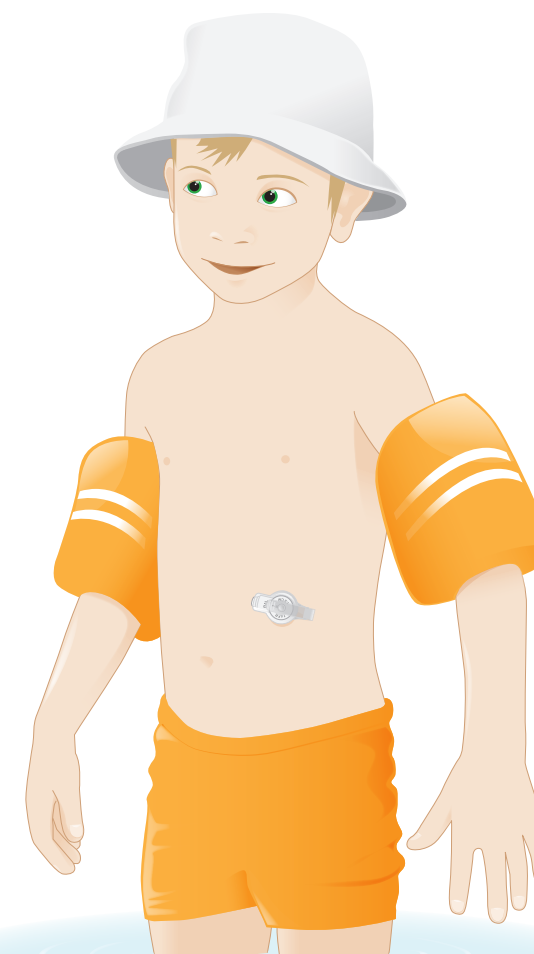
Større børn med Mic-Key kan sagtens deltage i sports- og udendørsaktiviteter. Der er normalt heller intet i vejen for at lade dem svømme. Hvis barnet har nedsat immunforsvar, eller der er det mindste tegn på infektion eller sivning omkring stomaet, skal svømning, soppebassin og badekar undgås.

Skyl/brus huden omkring sonden, efter dit barn har badet i havet, svømmehal, pool eller badekar.

Plej barnets hud

Vi anbefaler, at du dagligt vasker og holder huden omkring barnets stoma ren og tør.

Hvis den behandlende afdeling har givet særlige retningslinjer, skal I naturligvis følge dem.

SPØRGSMÅL OG SVAR, BØRN

Hvad gør du hvis ...?

? ... dit barn kaster op

Hvis barnet har kvalme, gylper eller kaster op, må du udskyde måltidet 1-2 timer og derefter langsomt genoptage det. Vi anbefaler, at du tjekker restvolumen i barnets mave, inden du genoptager sondemadningen. Se side 25.

Hvis dit barn er stort nok til at sidde selv, kan du sætte det op. Et spædbarn kan du tage op til skulderen.

? ... dit barn er i behandling

Er dit barn i behandling med kemoterapi, er der øget risiko for infektion. Du skal derfor være ekstra opmærksom på hudens farve omkring stomaet og holde øje med eventuelt sekret fra stomaet.

Følg altid anvisningerne fra den sygehusafdeling, dit barn er tilknyttet.

? ... dit barn lider af sure opstød

Hvis dit barn har denne lidelse, kan maden eller mavesaften løbe tilbage i spiserøret fra mavesækken. Derfor er det meget vigtigt, at barnet sidder rigtigt under måltidet. Sæt barnet i opret stilling eller i mindst 45 graders vinkel, før du giver sondemad.

Kontakt lægen, hvis barnet kaster op efter måltidet.

? ... dit barn får diarré

Hvis sondemaden bliver givet for hurtigt eller sondemaden er fordærvet, kan dit barn få diarré.

Prøv at give sondemaden langsommere og opbevar altid overskydende sondemad i køleskabet. **Gem aldrig færdigblandet sondemad længere end 24 timer.**

Kontroller om forlængerslangen er ren. Der kan sidde madrester inde i forlængerslangen. Hvis du ikke kan gøre den helt ren, må du skifte til en ny forlængerslange.

Ændrede rutiner i forbindelse med måltiderne, ny sondemad eller medicin kan også være årsag til diarré.

Hvis diarréen varer mere end 3 dage, bør du kontakte lægen/børneafdelingen.

? ... dit barn får forstoppelse

Visse typer sondemad kan give nogle børn forstoppelse. Hvis barnet ikke rører sig, skifter til en anden type sondemad, får ny medicin, eller I ændrer rutiner for indgiften af sondemad og væskeindtagelse, kan barnet få forstoppelse.

Hvis dit barn ikke har haft afføring i 3 dage, bør du kontakte lægen.

? ... dit barn har epilepsi

Epilepsimedicin indeholder stoffer, som virker nedbrydende på silikone.

Mic-Key og andre mavesonder består blandt andet af en silikoneballon. Hvis dit barn får epilepsimedicin, kan det derfor være nødvendigt at udskifte dit barns Mic-Key hyppigere end normalt.

? ... du er i tvivl

Du er altid velkommen til at kontakte Meda på tlf.: 44 52 88 88 og spørge efter en af vores erfarne sygeplejersker.

TILSKUD OG BESTILLING

TILSKUD TIL MIC-KEY

Ifølge Sundhedsloven kan der ydes et tilskud på 60 % af dine udgifter til ernæringspræparater og mavesonder, når de er ordineret af din læge på en grøn recept og at du ikke er tilknyttet hjemmesygeplejen.

I visse tilfælde kan det være muligt at få bevilget yderligere tilskud. Reglerne for tilskud kan ændres løbende. Derfor anbefaler vi, at du taler om de aktuelle muligheder med din kommune/sagsbehandler eller det sygehus, du er tilknyttet.

Du kan bestille Mic-Key mavesonder og forlængerslanger direkte hos Meda på tlf.: 44 52 88 88 eller online på www.mic-key.dk.

For automatisk at få dit tilskud, skal du have en gyldig grøn recept, som faxes til Meda på fax nr.: 44 52 88 98, sendes til Meda AS, Solvang 8, 3450 Allerød eller scannes og e-mailes til bestil@meda.dk.

En grøn recept er gyldig i 6 måneder. Recepten fornyes hos din egen læge.

BESTILLING AF MIC-KEY OG TILBEHØR

Mic-Key kan købes i sæt og i enkeltpakninger (single pack).

Mic-Key sæt indeholder:

- en Mic-Key sonde
- en bolus-forlængerslange med ENFit, lige
- en Y-forlængerslange med 2 indgiftsporte, vinklet
- en lille sprøjte (6 ml)*
- ENFit sprøjte (35 ml)
- gaze
- brugsvejledning

Mic-Key single pack

Nogle Mic-Key størrelser fås også i enkeltpakninger, der kun indeholder en Mic-Key mavesonde.

Mic-Key fås i stoma-længder fra 0,8 cm til 5 cm og stoma-diametre fra 12 Fr. til 24 Fr.

Du kan se alle tilgængelige sondestørrelser på www.mic-key.dk

Bestilling og spørgsmål:

Kontakt Meda Kundeservice på tlf.: 44 52 88 88 eller bestil@meda.dk.

**Brug sprøjten til at tømme og fylde vand i ballonen. Husk at gemme sprøjten, da den kan bruges flere gange til dette formål.*